

Filmid keeletundi-miks ka mitte. aga kuidas?

*Ene Peterson, Kersti Võlu Koolituskeskuse eesti ja inglise keele õpetaja
Diana Joassoone, Tartu Annelinna Gümnaasiumi eesti keele õpetaja*

EKTKÕLi vestlusklubi 28.04.2023

Arutelu küsimused

Miks kasutada filme /filmiklippe (keele)tunnis

Mis tasemel?

Audiovisuaalne mõistmine (sõsarväljaande skaalad), slaid 4

Kust saada ideid?

Õppematerjalid, kirjandus, sh veebikeskkonnas, slaidid 5 - 9

Kuidas kasutada filme /filmiklippe (keele) tunnis?

Mängufilmide kasutamise võimalusi (4 tüüpi ülesanded + näited, slaidid 10- 20)

Tunni etapid ja interaktiivõppestrateegiad, näited (slaidid 21 – 33)

Miks kasutada filme / filmiklippe

Filmide / filmiklippide kasutamisest keeletunnis võib saada õpetaja parim abivahend, kui osatakse ära kasutada neid võimalusi, mida filmide /filmiklippide vaatamine pakub.

- Teksti on lihtsam mõista, kui seda toetab **pilt**.
- **Põhilised metoodilised võtted**: *vaatamine heli ja pildiga, helita pilt, pildita heli, stoppkaader, mosaiik*).
- On asendamatu õpitava **keele maa ja kultuuri tutvustamisel**.
- On **võimalik tähelepanu pöörata** inimese **kehakeelele**, sest kehakeel räägib inimese meeleolust, tunnetest, suhtumisest. Sõnade abil antakse teabest edasi ainult **7%**, mitteverbaalsete vahendite kaudu **93%**: **heli abil** (hääle valjus, toon, rütm jne) **38%** ning **kehakeele** kaudu **55%**.
- Võimalik on **arendada kõiki osaoskusi, grammatikat ja sõnavara**.

E. Peterson. 2000- *Video võõrkeeletunnis*. Keeleõpetaja metoodikavihik. lk 17- 22

Ülesanded erinevate osaoskuste arendamiseks lk 23 – 30

D. Joassoone, E.Peterson. 2011. Video a televisioon lõimitud keele- aineõppe toetajana lk 23-29.

III. Metoodika. 3.1. tunni etapid ja tegevused 3.2. metoodilised põhivõtted

Kellele?

Euroopa keeleõppe raamdokument: õppimine, õpetamine ja hindamine. Sõsarväljaanne.

Tõlke [versioon](#): jaanuar 2023, lk 58, vt [Võõrkeelte õpe Eestis](#)

Telesaadete, filmide ja videote vaatamine

Skaala kirjeldab otseülekannete ja salvestatud videomaterjalide ning kõrgematel tasemetel ka filmide vaatamist. Skaalas kirjeldatud peamised toimingud:

- teemavahetuse märkamine ja põhisisu tabamine;
- üksikasjade, nüansside ja vihjelise tähenduse tabamine (C-tasemetel);
- esituse laad – aeglase ja selge ühiskeele mõistmisest slängi ja idiomatilise keelekasutuse mõistmiseni.

C2	Kirjeldus puudub; vt C1.
C1	Mõistab üksikasjalikult keerukates teleülekannetes (nt päevakajalise saated, intervjuud, arutelud ja jutusaated) esitatud mõttekäike. Suudab tabada teemasid ja -lavastusi, kui esitus on ühiskeelne või tuttavas keelevariandis.
B2	Suudab tabada väitluste ja arutelude põhipunkte uudistes ja päevakajalistes saadetes. Mõistab enamikku teleuudiseid ja päevakajalisi saateid. Suudab tabada dokumentaalsaateid, otseintervjuusid, vestlussaateid, telelavastusi ja e...
B1	Mõistab suurt osa paljudest telesaadetest (nt intervjuud, lühiloengud ja reportaažid), kui teema pakub huvi ning räägitakse suhteliselt aeglaselt ja selgelt. Suudab tabada tuttavatel teemal telesaadete põhipunkte, kui esitus on suhteliselt aeglane ja selge.
A2	Suudab tabada teleuudiste teemat, kui kajastatakse sündmusi, õnnetusi jm ja kui pilt esitust toetab. Märkab faktipõhiste teleuudiste teemavahetusi ja aimab põhisisu.
A1	Tunneb ära tuttavat sõnad/viiped ja väljendid, uudiste lühiülevaadete teemad ja enamiku reklaamklippides esitletavatest toodetest, kasutades ära visuaalset infot ja oma üldteadmisi.
Eel-A1	Tunneb ära video teema, kasutades ära visuaalset infot ja eelnevaid teadmisi.

Kust saada ideid?

E. Peterson. **Video võõrkeeletunnis.** Keeleõpetaja metoodikavihik. 2000. ilmunud Euroopa Liidu PHARE eesti keele õppe programmi toetusel

D.Joassoone, E. Peterson. **Video ja TV keeleõppe toetajana I osa.** 2008. Väljaandmist toetas INSA Haridusprogrammide Keskus.

D.Joassoone, E. Peterson. **Video ja TV keeleõppe toetajana II osa.** 2008. Väljaandmist toetas Haridus- ja Teadusministeerium

D. Joassone, E. Peterson. **Video ja televisioon lõimitud keele-ja aineõppe toetajana.** Põhikoolile ja gümnaasiumile. 2011. Atlex.

Metoodikavihiku eesmärk on anda ülevaade videotehnika ja -filmide kasutamise võimalustest võõrkeeletunnis.

I osa käsitleb **videomaterjali valiku kriteeriume** ja tutvustab eesti keele õppimiseks/õpetamiseks mõeldud **õppevideoid** ning **autentset videomaterjali**.

II osa keskendub **videotunni kolmele etapile**,

III osast leiab lugeja **viie metoodilise võtte kirjeldused**.

IV osas on hulgaliselt ülesandeid osaoskuste arendamiseks, sõnavara ja grammatika õpetamiseks ning õpitava keele, maa ja kultuuri tutvustamiseks.

Vihiku lisas on **töölehed näidisülesannetega ja ülesannete loend vastavalt õpetamise eesmärkidele**. Küllap leiavad vihikust ühteist kasulikku nii kogenud videokasutajad kui ka õpetajad, kes ei söanda vette hüpata tundmatus kohas, ning vajavad julgustamist.

Video [võõrkeeletunnis](#)

Video ja televisioon võimaldavad tuua reaalse maailma õppeprotsessi. Televisioon veebikeskkonnas on aga keele- ja ainetunnis lisaväärtuseks. Lõiming läbivate teemadega pakub suurepärase võimaluse video ja televisiooni vahendusel muuta keele- ja aineõpetus tegeliku elu vajadustest lähtuvaks s.t. tutvustada olukordi, millega inimene ühiskonnas toimides kokku puutub ja millega hakkamasaamiseks tuleb õpilasi ette valmistada.

Raamatus antakse ülevaade videomaterjalidest, telesaadetest ja televisioonist veebikeskkonnas, mängufilmide kasutamisest keeletunnis, tutvustatakse viit meetodilist põhivõtet videote ja telesaadete vaatamiseks.

Raamatus tuleb juttu ka vaatamiseelsetest, -aegsetest ja -järgsetest ülesannetest/tegevustest.

Töölehed on abiks läbivate teemade rakendamiseks videote ja telesaadete vahendusel mitte ainult keele- ja kirjanduse tundides, vaid ka integreerituna ainetundidesse ja erinevate valdkonnapädevuste arendamiseks.

Video ja televisioon .... [Apollo](#) [Atlex](#)

Tutvustus <https://atlex.ee/workfiles/pdf/video-TV%20tutvustus.pdf>

Eesti Filmi andmebaas. Filmimängud. Maailma kino.

Eesti Filmi andmebaas.

<https://www.efis.ee/>

Filmiliigid, sh filmimängud.
Filmiblogid. Asutused. Filmikogud.
Vaata filme. Vaata filmisaateid.

Filmimängud

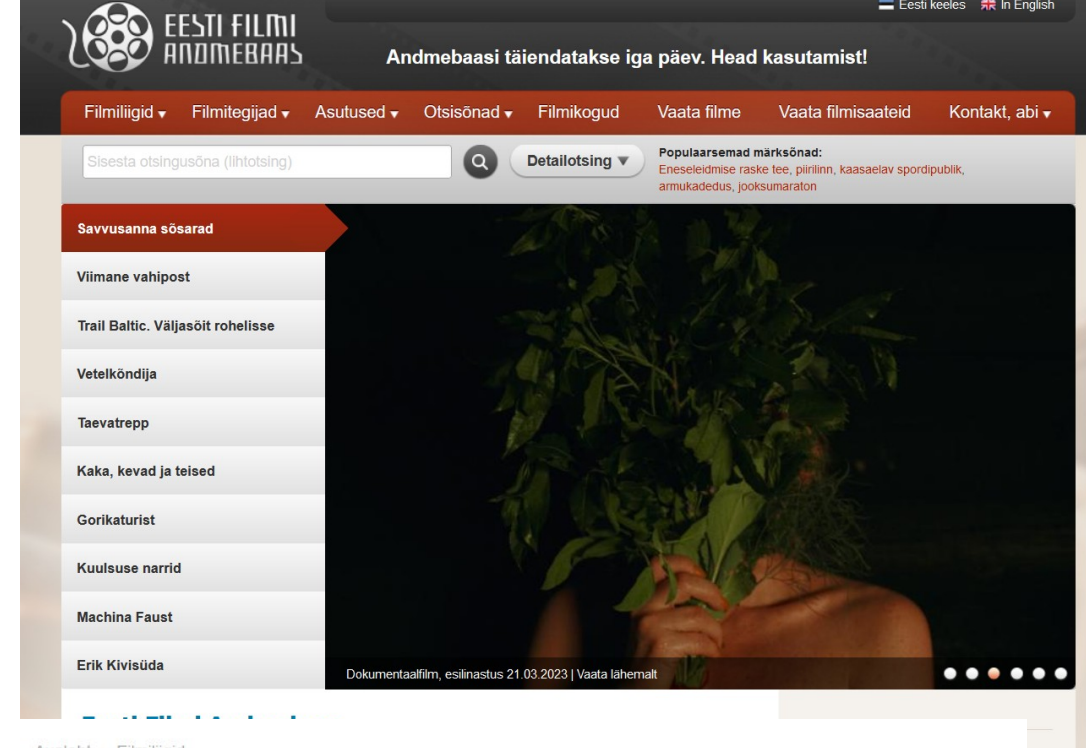
<https://www.efis.ee/et/filmimangud>

Kaadris (filmide saamislood)

<https://jupiter.err.ee/1135348/kaadris>

Maailma kino (sh üldinfo eesti filmide kohta, trailerid)

<http://www.imdb.com/>

Avaleht » Filmiliigid

Filmimäng "Filmikillud" (2017)

Kuulsad tsitaadid Eesti mängufilmidest

Muud liigitused

Juhis: Jaga 25 sedelit tuntud filmitsitaatidega õigetesse kastidesse. Selleks klõpsa kastide kohal olevatele nooltele. Iga killu puhul saab teha vaid ühe klõpsu, mäng läheb edasi nii õige kui vale valiku korral. Oma valikute õigsust saab kontrollida mängu lõpus.

ALUSTA MÄNGU SIIT!

 [Vaata sisukokkuvõtet](#)

Õpetajate tuba/ Film koolis

Filmi (ja video) kasutamine koolis võimaldab:

- täiendada ja mitmekeskistada aine- ja keeleõpet,
- lõimida õppekavade läbivate teemade õpetamist,
- õpetada filme mõistma ja analüüsima,
- kasutada filmi (videot) õpilaste loovaks eneseväljenduseks.

Film koolis/Õpetajate tuba

"Video ja televisioon lõimitud keele- ja aineõppe toetajana"

(2011)

Materjale filmide kasutamiseks koolis-

<https://www.efis.ee/et/varamu/film-koolis:-opetajate-tuba/film-koolis:-opetajate-tuba-oppematerjalid-ja-toolehed>

The screenshot shows the website 'Eesti Filmi Andmebaas'. The header includes the logo and navigation menu with options like 'Filmiliigid', 'Filmitegijad', 'Asutused', 'Otsisõnad', 'Filmikogud', 'Vaata filme', 'Vaata filmisaateid', and 'Kontakt, abi'. A search bar is present with the text 'Sisesta otsingusõna (lihtotsing)'. Below the search bar, there is a section titled 'Avaleht' and a main heading 'Film koolis: õpetajate tuba'. The main content area contains a paragraph about the project's goal to create a 'Film koolis' resource for teachers, followed by a list of bullet points under the heading 'Film õppekavades'. Below that, there are two sections: 'Materjale filmide kasutamiseks koolis - Eesti' and 'Materjale filmide kasutamiseks koolis - välisriikide kogemus ja materjalid', each with a list of bullet points. On the right side, there is a sidebar titled 'Eesti filmi varamu' with buttons for 'Biograafiline leksikon', 'Virtuaalmuseum', 'Filmikollektsioonid', 'Sünopsistekogu', 'Fotokogu', and 'Artiklitekogu'. Below this, there is another section 'Filmiliigid' with buttons for 'Täispikad mängufilmid', 'Lühimängufilmid', 'Dokumentaalfilmid', 'Animafilmid', and 'Telemängufilmid'.

Mängufilmide kasutamise võimalusi (kirjanduse/ keele)tunnis

Eesti mängufilmid

Kas te teate, et sellel sajandil, viimase kahekümne aasta jooksul on Eesti filmirežissöörid teinud 116 [täispikka mängufilmi](#).

Jupiter <https://jupiter.err.ee/filmid>

Kaadris (filmide saamislood) <https://jupiter.err.ee/1135348/kaadris>

Ühe-minuti filmid 2021. Keel ja keskkond.

<https://jupiter.err.ee/1608382646/uhe-minuti-filmid-2021-keel-ja-keskkond>

Filmiriiul <https://arkaader.ee/landing/br/rHczO7kKnl/pbOiQfMOLr>

Arkaader on keskkond Eesti filmipärandile, mille sisuks on mängufilmid, dokumentaalfilmid, animafilmid ja kinokroonikad.

Filmiveeb (filmiduudised) <http://www.filmiveeb.ee>

1. Ülesanded filmide, kino ajaloo ja filmitööstuse arengu kohta

Peamised töövõtted

- oma kaaslaste intervjuerimine (parim film, mida olete vaadanud)
- filmi teksti (stsenaariumi) analüüs
- tsitaatide sobitamine filmi pealkirja, näitleja/tegelase nimega
- viktoriiniküsimuste koostamine filmide, kino ajaloo ja filmitööstuse arengu kohta
- ajaveebi loomine, nt Eesti/ filmide Top, maailma kino tähtsündmused

Abimaterjalid

Eesti Filmi andmebaas <https://www.efis.ee/>

Eesti kino lävepakul

<https://arkaader.ee/landing/br/rHczO7kKnl/eTAtSAFm91/7vMe-b4QU>

EFTA auhinnad on jagatud ([võitjad](#))

<https://menu.err.ee/1608947830/efta-d-on-jagatud-aasta-parim-film-on-kalev>

EFTA [vaheklipp](#) (humoorikas reklaamklipp 2022a. filmidest)

Eesti näitlejad ja filmid

<https://jeopardylabs.com/play/eesti-nitlejad-ja-filmid>

Filmimängud I, II, III <https://www.efis.ee/>

Filmimängud

Filmimängud I (8 mängu, 2019)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/20803>

Nt [Film pildis](#). 10 pilti Eesti filmiklassikast tuleb siduda filmiga, millest need pärinevad

Filmimängud II (17 mängu, 2020)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/20804>

Nt Film „Lotte“ [Kuldvillak](#)

Filmimängud III (13 mängu, 2021)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/20824>

Nt Tunne

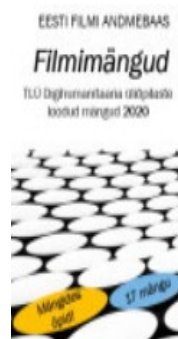
[Eesti kirjandusliku alusteose autoreid](#)

Filmimängud I

2019 | Muud liigitused, Filmimäng

Tallinna Ülikooli digitaalthaaria üliõpilaste loodud telemängude kollektsioon. 8 mängu.

Filmimängud II

2020 | Muud liigitused, Filmimäng

Tallinna Ülikooli digitaalthaaria üliõpilaste loodud telemängude kollektsioon. 17 mängu.

Filmimängud III

2021 | Muud liigitused, Filmimäng

Tallinna Ülikooli digitaalthaaria üliõpilaste loodud filmimängude kollektsioon. 13 mängu.

2. Ülesanded tööks filmiklippidega

Peamised töövõtted

- filmi trailerite analüüs, trailerite võrdlemine katkendiga filmist
- filmiklipi vaatamine ja ajaveebi koostamine sündmuste järjestamiseks
- *miks*-küsimuste koostamine filmi kohta ja kommentaaride kuulamine (filmi saamislugu, filmkriitikute arvamused, osatäitjate, kunstnike, filmitegijate meenutused jne)
- arutelu pärast filmiklipi vaatamist

Näited Eesti Filmiauhinnaga (1999)

„Ristumine peateega“ (1999)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/351/>

„Nipernaadi“ (1983)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/776>

„Apteeker Melchior“ (2022)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/20523/>

„Eia jõulud Tondikakul“ (2018)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/18609>

Filmi üldinfo. Sünaposis. Märksõnad. Fotod. Filmitegijad. Näitlejad. Esilinastused. Filmiauhinnad. Videoklipid. Huvitavat lugemist. Tsitaadid. Mälestused. Muusikaleht.

3. Sündmutikust lähtuvad ülesanded

Peamised töövõtted

- üksikepisoodide täpsustamine (mis ja miks juhtus)
- sündmuste järjestamine
- vormivõtete tutvustamine (mis on filmis muinasjutuline, mis vastab tegelikkusele, kuidas sündmus algas, missuguseid muutusi tõi sündmus, jne)

Tööleht 37: Konflikt. Film „*Ristumine peateega*“
(Video ja TV, 2011. lk 140 -143)

Läbiv teema: Väärtused ja kõlblus

Konflikt (Film „Ristumine peateega“)

(00:20.43 -00.27.30)

1. Vaadake filmilõiku ja vastake küsimustele.

Kes (tegelased)?

Millal (tegevusaeg)?

Kus (tegevuspaik)?

Miks (konflikt)?

2. Mis te arvate, **mis juhtus enne**(rühm A) ja **mis juhtub edasi** (rühm B)?

3. Vaadake filmi algust. Kas teie oletused osutusid õigeks?

4. Vaadake filmilõiku (00:27.30 – 00.32.06) Kas teie oletused osutusid õigeks?

KONFLIKT

Kuula dialoogi filmist „Ristumise peateega“ (00:20.43-00:27.30)

KES (tegelased)?

KUS (tegevuspaik)?

MILLAL (tegevusaeg)?

MIKS (konflikt)?

<https://www.efis.ee>

RÜHM A:

1. Mis te arvate, mis juhtus enne konflikti?

- Kes on Laura ja Roland?
- Kuhu nad kavatsesid minna?
- Kuidas nad sattuvad tallu?
- Kes on Osvald?
- Kas ta on varem kohtunud Lauraga?

2. Pärast arutelu vaadake filmi algust. Kas teie oletused osutusid õigeks?

RÜHM B:

1. Mis te arvate, mis juhtub pärast konflikti?

- Kas Roland võtab Osvaldi pakkumise vastu?
- Kui jah, mida ta kavatseb rahaga teha?
- Kas Roland räägib pakkumisest Laurale?
- Kui jah, kuidas Laura reageerib pakkumisele?

2. Vaadake filmilõiku (00:27.30 - 00:32.06). Kas teie oletused osutusid õigeks?

4. Tegelatest lähtuvad ülesanded

Peamised töövõtted

- tegelase välimuse, kõne või tegude kirjeldamine
- kangelase hingeseisundi määratlemine (mida ta mõtles või tundis, mis meeleolus või millise suhtumisega midagi öeldi)
- käitumise põhjendamine (miks ta nii käitus)
- filmi tegelase olukorda asetamine (mida sina oleksid teinud, mida oleks pidanud ette võtma)
- kirjandusteose tegelase ja filmikangelase võrdlemine

Kaadris 22: filmi „Naerata ometi!“ valmimislugu

Salajased mõtted

Mängufilm „[Naerata ometi!](#)“ (1985)

1. Vaata Balti jaam episoodi (07: 37 – 09:35)

Pööra tähelepanu tegelase näoilmele ja kehakeelele. Üks rühm jälgib Marit, teine Robit. Pärast vaatamist vasta küsimusele *Mida ta mõtles?*

1. Rühm A valmistab ette monoloogi teemal *Mari salajased mõtted*, rühm B teemal *Robi salajased mõtted*.

2. Arva ära, mida teeb Mari järgmisena

3. Arva ära, mida teeb Robi järgmisena.

5. Loovülesanded

Peamised töövõtted:

- filmväljamõtlemine)
- i sündmustiku täiendamine (uue või lõpu tegelaste, tegevuskoha ja -aja kirjeldamine filmi muusika järgi
- filmi peamõtte väljendamine (näiteks kellena või millena kujutate kadedust, headust, kurjust, mis värvi on vabadus, vägivald)
- filmile uue pealkirja mõtlemine
- filmi tegevuskoha võrdlemine oma elukohaga
- oletused (näiteks, ennusta filmi tegelaste tulevikku)
- valige üks tegelane. Kujutage ette, missuguseid omadusi ja harjumusi võiks tegelaskujul olla lisaks filmis nähtule.
- valige üks tegelane filmist, kes te tahaksite olla. Kirjutage mina vormis, kes te olete, milline te olete, mida teete, jne. Põhjendage, miks te just tema valisite.

Filmimuusika kasutamine.

Tööleht 44: [Rändaja õhtulaul](#) (filmist „Nipernaadi“

Kuulamiseelsed ja –aegsed ülesanded

1. Missugused assotsiatsioonid tekivad teil seoses sõnaga TEED. Koostage mõtteskeem. Kirjutage üles nii palju sõnu, mõtteid või fraase, kui selle sõnaga seoses pähe tuleb.
2. Täitke lüngad enne laulu kuulamist.

Rändaja õhtulaul

Ma kõnnin hallil ja .....1..... teel
Kesk nurmi täis valmivat vilja,
Ma kõnnin ja kõnnin .....2..... teel,
Ju lapsena teesid armastas meel -
Teed laulavad .....3..... hilja.

- .....
3. Kuulake laulu filmist „Nipernaadi” (sõnad E. Enno „[Rändaja õhtulaul](#)”) ja täiendage mõtteskeemi (vt kuulamiseelsed ülesanded).
  4. Kuulake laulu veel kord ja kontrollige lünka kirjutatud sõnade õigsust (vt kuulamiseelsed ülesanded).

Kuulamisjärgsed ülesanded

1. VARIANT I (loovülesanne)

Kirjutage luuletus „Minu elu”.

Alustage nii:	1. rida	Mu elu on just nagu TEE
Jätkake nii:	2. rida	2 omadussõna, mis iseloomustavad eluteed
Jätkake nii:	3. rida	2 sünonüümi (antonüümi)
Jätkake nii:	4. rida	võrdlus, metafoor või mõte (elu) tee kohta

VARIANT II (TÖÖ SÕNAVARAGA)

Kuidas öelda teisiti?

Näidis: Teist <u>teed</u> ei ole.	Teist <u>võimalust</u> ei ole.
Uuendustele anti roheline tee.	
Sattus laiale/libedale teele.	
Tee on püsti ees.	
Läks kergema vastupanu teed.	
Kõik teed on lahti.	

Tunni etapid ja interaktiivõppe- strateegiad

Vaatamiseelne etapp
Vaatamisaegne etapp
Vaatamisjärgne etapp

Vaatamiseelne etapp

Eesmärk:

õppijate häälestamine /ettevalmistamine filmi vaatamiseks, filmi tutvustamine, eelteadmiste väljaselgitamine, motivatsiooni loomine, teemakohase sõnavara/ mõistete tutvustamine /harjutamine, selgituste andmine filmi vaatamiseks / töölehe täitmiseks.

- ajurünnak
- TTS Pluss tabeli osade (tean, tahan teada) osade täitmine
- info otsimine filmitegijate ja näitlejate kohta
- eelteadmiste selgitamine /arutelu enne filmi / filmiklipi vaatamist
- mõtteskeemi koostamine (nt missugused seosed /assotsiatsioonid tekivad seoses sõnaga *raha, keskaeg*)
- eeltöö sõnavaraga: sõna või mõiste tähenduse otsimine, ideekaardi koostamine võtmetermine ja olulise sõnavara kohta
- mõiste-/definiitsioonikaardi koostamine
- enne filmi vaatamist raamatu / raamatukatkendi lugemine, katkendi põhjal oletuste tegemine, nt tegelase / sündmus-koha kohta
- ennustamine /äraarvamine (millest, kellest tuleb juttu, kes on tegelased; kus, millal toimub tegevus; kuidas mõistate pealkirja; võtmesõnade järgi filmi sisu ennustamine)
- filmi kohta info otsimine ja tabeli täitmine
- fotode põhjal ennustamine (filmi sisu, tegelased jms); fotode kirjeldamine (inimesed, nende välimus, tegevus, meeleolu, asjad, ümbrus,.....)
- küsimuste tabeli (K-tabeli) koostamine (Buehl 2002: 167)

Apteeker Melchior (2022)

Variant 1. Kirjutage ringi keskele sõna KESKAEG. Missugused assotsiatsioonid teil selle sõnaga seoses tekivad? Koostage mõtteskeem.

Variant 2.

1. Ennusta võtmesõnade põhjal, millest tuleb filmis juttu.
2. Kirjuta võtmesõnade põhjal oma jutt/koosta laused.
3. Otsi sõnade tähendus/seleta teiste sõnadega.

Eesti filmi andmebaas: Apteeker Melchior
<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/20523>

Eia jõulud Tondikakul (2018)

1. Otsige Internetist informatsiooni filmi autori ja lavastaja Ave Auna kohta.

Ma sain teada, et ....

2. Vaata Hooandja [videot](#), kus vestlevad Aune Aun ja Sirly Oder. Kirjuta tabelisse kokkuvõtlikult, mida nad rääkisid.

Eesti filmi andmebaas: Eia jõulud Tondikakul
<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/18609>

Nipernaadi (1983)

1. **Täitke tabelis üldandmed filmi kohta**(Tööleht 36, Video ja TV, 2011:135)
2. Enne mängufilmi vaatamist **vaadake lõiku filmist** „[August Gailit](#)“ (0.00- 0:02.18) ja vastake küsimustele:
Kellena kujutasid omaaegsed karikaturistid Gailitit?
Kus tekkis Gailitil Nipernaadi idee? (Tööleht 36, Tööleht 42: Kirjanik August Gailit, samas 153-156)
3. **Lugege Nipernaadi kirjeldust** (August Gailit, Toomas Nipernaadi, Tallinn, 1967 /2015)

Tehke oletusi loetud katkendi põhjal vastake küsimustele.

*Kui vana on Nipernaadi? Missugune inimene on ta iseloomult?
Mis aastaaeg on? Miks te nii arvate?*

Eesti filmi andmebaas: Nipernaadi.

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/776>

Ta oli pikk ning lahja, ta suured silmad olid täis rõõmu ning ta nimetas end Toomas Nipernaadiks. Uudishimulikkude pärimistele vastates naeris ta laia suuga ning rääkis, et rändavat samuti veidi ringi, et vaadata, kustpoolt maa õige lahti on. Väsesid istus teeäärele, mängis kannelt ja laulis, kuid ta hääl oli kriiskav ja inetu. Tõustes vaatles kaua enese ees avanevat maastikku. Põuused nurmed tolmasid, kaugel silmapiiril tõusid põlevast soost kollased suitsupilved. Metsad sinendasid ning hõõgusid palavusest.

Vaatamisaegne ülesanne:

Vaadake filmi algust ja oletage, kuhu Nipernaadi läheb. Kas Tõnu Kargi Nipernaadi sarnaneb väliselt Gailiti rändajaga?

Ristumine peateega (1998)

1. Kas te olete nõus alljärgnevate väidetega? Selgitage oma arvamust.

Raha mängib elus põhirolli.

Raha – see on õnn ja armastus.

Raha eest saab kõike osta

2. Kirjeldage, mida te teeksite, kui kuldkalake annaks teile neli miljonit dollarit.

Allikas: Video ja TV lõimitud aine-ja keeleõppe toetajana. 2011. lk 140. Tööleht 37: Konflikt)

Lisaks:

Raha ja rikkus (väljendid).

Quizlet (koostanud E. Peterson)

https://quizlet.com/_9sbakp?x=1jqt&i=2xw6l

Eesti filmi andmebaas: Ristumine peateega

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/351>

Fotod (29). Märksõnad. Sisu kokkuvõte. Üldandmed. Esilinastused. Festivalid ja Auhinnad.

Vaata lisainfot selle filmi kohta.

- [Huvitavat lugemist](#)
- [Bibliograafia](#)
- [Mälestused](#) (Jaan Tätte. Arko Ott)
- [Muusikaleht](#)
- [Tsitaadid](#)

Vaatamisaegne etapp

Eesmärk:

õppijate suunamine ja motivatsiooni liimine vaatamiseks. Tavaliselt vaadatakse filmilõiku kaks korda. Esmavaatamine on mõeldud üldiseks arusaamiseks, kordusvaatamine on vajalik täpsemat või üksikasjalikku arusaamist nõudvate ülesannete täitmiseks.

1. ennustamine (mis juhtub edasi)- stoppkaader
2. loo kaardistamine (Buehl 2002:141-142, 172) Tööleht 37, lk133 ([Üle linna Vinski](#))

Loo kaardistamine

Peategelased.....

Kõrvaltegelased.....

Tegevuspaik

Kulminatsioon

Loo moraal.....

3. püramiid-diagrammi koostamine vaatamise käigus(Buehl 2002: 109-110)

4. tegelaste jälgimine, võrdlemine (Buehl 2002: 57-59) vt slaid 23 /Ristumine peateega

5. tegevuste õigesse järjekorda seadmine

6. märkmete tegemine võtmesõnadele toetudes

7. mõtteskeemi /skeemide täiendamine

8. täiendamine, nt tabeli või lünkteksti täitmine

9. sobitusülesanded (pealkiri-tekst; tekst-pilt; **isik-väide vt allpool**)

6.	Kes mida ütleb? Vaadake filmilõiku (00.39.23 - 00.41.40)	
6.1.	Ma olen naabrimees. Üle jõe talust. Lehm ei tulnud õhtul koju. Varem pole sellist nalja juhtunud	
6.2.	Püüdke hakkama saada, tulen kohe	
6.3.	Siin on midagi korrast ära. See on halb uni.	
6.4.	Üks miljard ei ole midagi, aga minul on neid kolm	
6.5.	Sa oled kohutav elajas, sa ei ole inimene, sa oled peletis!	
7.	Kuidas laheneb konflikt? Kas tegelased valivad raha või armastuse? Paku erinevaid variante? Vaata film lõpuni.	
8.	Kas teie oletused osutusid õigeks? Kas filmi lõpp oli ootuspärane/ üllatav/etteaimatav?	

Allikas: Tööleht 37: Konflikt (Video ja televisioon lõimitud keele- ja aineõppe toetajana. 2011: 140)

Apteeker Melchior (2022)

1. Vaadake filmilõiku ../lõike...ja ennustage, mis juhtub edasi.
2. Vaatamise käigus täitke tabel tegelaste kohta(Apteeker Melchior, Hedwig, Gerke, Stephen, Prior ...)

Eesti filmi andmebaas: Apteeker Melchior.
[Näitlejad](#)

Eia jõulud Tondikakul (2018)

1. Vaadake filmi ning täitke tabeli filmi osa.

Tegevuskoht

Eia kodu

Mooritsa ja Lauritsa kodu

Oti kodu Tondikakul

Loodus Tondikakul

2. Koostage habekaku pass.

Eesti filmi andmebaas: Eia jõulud Tondikakul
<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/18609>

Vaatamisärgne etapp

Eesmärk:

Õppijate reageering vaadatulekuulatule kõnes ja kirjas, omandatud teadmiste kasutamine uutes situatsioonides, lisamaterjali otsimine

- enne vaatamist tehtud oletuste õigsuse kontrollimine
- ettekande/uurimistöo koostamine filmi teemal
- filmide võrdlemine/kirjandusteose ja filmi sarnasuste ja erinevuste väljatoomine / võrdlemine tänapäeva eluga
- isikustamine: vaadatu võrdlemine isikliku läbielatuga (nt kas mina olen olnud samasuguses olukorras, kuidas mina oleks käitunud, probleemi lahendanud)
- filmile uue alguse / lõpu mõtlemine
- (loov) kirjutamine
- rollimäng
- arutlusskeemi /diskussioonivõrgu täitmine (Buehl,2002: 51, 162)
- TTS tabeliosa *Sain teada* täitmine, arutelu tabeli põhjal
- reageering vaadatule: arvamuse avaldamine, põhjendamine, analüüsimine, nt, tegelaste analüüs/ võrdlemine, järelduste tegemine)
- vaatamise ajal üleskirjutatud teemaga seotud mõistete kohta selgituste otsimine /mõiste-/definiitsioonikaardi koostamine, mõistete selgitamine (Buehl 2002: 45, 160)
- omandatud teadmiste rakendamine (nt otsinguülesanded)
- omandatud sõnavara kasutamine uues kontekstis

Film „Apteeker Melchior“ (rühmatöö)

1. Jagunege 3-4 liikmelisteks rühmadeks.

2. Jaotage ülesanded.

Vajalikud vahendid
(pliiatsid, markerid,
suured lehed).

I rühm

KESKAEGNE APTEEK

Mida müüdi apteegis?
Missugune oli apteek?
Kes olid apteekrid?

Esitage töö kogu klassile.

II rühm

KESKAEGSED TOIDUD

Mida söödi, joodi?
Missuguseid pidusid peeti?
Koostage menüü!

Esitage töö kogu klassile.

III rühma

KESKAEGSED AMETID

Missuguseid ameteid peeti?
Millised olid töökohustused?

Millised olid populaarsed ja millised olid ebapopulaarsed ametid?

Esitage töö kogu klassile.

Kirjutamisülesanded

1. Valige üks tegelane filmist, kes te tahaksite olla.

Kirjutage mina vormis, kes te olete, milline te olete, mida teete jne.

Põhjendage, miks te just tema valisite

2. Lugege läbi kirja teema ja kirjutage sõbrale kiri.

Teema: Kujutage ette, et teie sõber ei ole näinud mängufilmi „Apteeker Melchior“. Soovitage tal seda filmi vaadata ja kirjutage talle:

- millest film räägib;
- kus ja millal filmi tegevus toimub;
- kes on peategelased ja millised nad on;
- kellele soovitate seda filmi vaadata.

3. Lugege väidet „Sellele linnale oli apteeker Melchiori väga tarvis“.

Kirjutage arutlevas vormis, kas olete väitega nõus või mitte. Esitage nii poolt-kui ka vastuargumente.

Tehke oma seisukohast kokkuvõtte.

•

Film „Eia jõulud Tondikakul“

Kirjutamisülesanne

Kirjutage (sissejuhatus, teemaarendus, kokkuvõte) tekst.

KAS EESTI METSAD ON OHUS?

Lisamaterjalid

1. Eia jõulud Tondikakul ([mäng](#))
2. Eia jõulud Tondikakul (värviraamat)
3. Eesti filmi andmebaas: film „[Eia jõulud Tondikakul](#)“

Film „Ristumine peateega“

Arutage.

a) Kas ja kuidas mõjutab raha meie mõtlemist, tundeid, eesmärke?	
b) Mis juhtub tavalise keskpärase inimesega, kellele langeb korraga osaks kujuteldamatu rahasumma?	

3. Otsinguülesanne (individuaalne)

1. Otsige Internetist artikkel tavalisest inimesest, kes on saanud ootamatult rikkaks (nt loteriivõit, pärandus, abielu rikka mehega vms).	
2. Kirjutage artiklist lühikokkuvõte.	

Vaadake ETV saadet „Jackpot“. Saade „oli eetris 2008.aastal 29. oktoobril.

Vaata saadet siit: <https://jupiter.err.ee/1608091522/eesti-lood>

Video ja TV ....Tööleht 29: 114-117)

Kasutatud kirjandus

Allan, M. (1986). Teaching English with Video. London: Longman.

Donaghy, K. (2015). Film in Action. Teaching language using moving images. Delta Publishing

Buehl, D. (2002). Interaktiivõppe strateegiad klassiruumis. 2. väljaanne. SA Omanäolise Kooli Arenduskeskus.

Joassoone, D, Peterson, E. (2007). Video ja TV keeleõppe toetajana I osa (DVD). Õppematerjali väljaandmist
toetas Integratsiooni Sihtasutuse Haridusprogrammide Keskus.

Joassoone, D, Peterson, E. (2008). Video ja TV keeleõppe toetajana II osa (DVD). Õppematerjali väljaandmist toetas
Haridus- ja Teadusministeerium.

Joassoone, D, Peterson, E. (2011). Video ja televisioon lõimitud keele- ja aineõppe toetajana. Põhikoolile ja
gümnaasiumile. Tartu: Kirjastus Atlex.

Rice, A. M. (1993) Teaching with video. Techniques and activities with Family Album. Macmillan, Inc.

Stempleski, S., Tomalin, B. (1990). Video in Action. Recipes for Using Video in Language Teaching. Cambridge:
Prentice Hall.

Stempleski, S., Tomalin, B. (2010). Film. Oxford: Oxford University Press.

Tomalin, B. (1990). Video, TV & Radio in the English Class. London: Macmillan.

Veebipõhised materjalid

(vaadatud 24.04.2023)

Eesti filmi andmebaas <https://www.efis.ee>

Film koolis <https://www.efis.ee/et/varamu/film-koolis:-opetajate-tuba/film-koolis>

Täispikad mängufilmid 2022-2023 <https://www.efis.ee/et/abi/moodulid/otsing?details%5Btype%5D=56>

Filmid <https://jupiter.err.ee/1135348/kaadris>

Filmiriiul <https://arkaader.ee/landing/br/rHczO7kKnl/pbOiQfMOLr>

Filmiveeb <http://www.filmiveeb.ee>

Ühe minuti filmid <https://arkaader.ee/landing/br/rHczO7kKnl/eTAtSAFm91/BUe033xUqs>

Filmisaated <https://www.efis.ee/et/filmisaated>

Kaadris <https://jupiter.err.ee/1135348/kaadris>

Maailma kino filmide andmebaas <http://www.imdb.com/>

Mängufilmid

Apteeker Melchior (2022)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/20523>

Eia jõulud Tondikakul (2018)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/18609>

Naerata ometi(1985)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/272>

Nipernaadi (1983)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/776>

Ristumine peateega (1999)

<https://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/351>

Täname tähelepanu eest!